

Hogeschool Antwerpen
Bachelor in de verpleegkunde
(professioneel gerichte bachelor)

17 november 2008

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit van de NVAO	5
3	Inleiding en verantwoording werkwijze	6
	3.1 Inleiding	6
	3.2 Evaluatieorgaan en samenstelling visitatiecommissie	6
	3.3 Werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	6
	3.4 Totstandkoming domeinspecifiek referentiekader	8
	3.5 Overwegingen NVAO omtrent werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	9
4	Beschrijving van de opleiding	11
5	Beoordeling per onderwerp en facet	12
	5.1 Doelstellingen opleiding	12
	5.2 Programma	14
	5.3 Inzet personeel	16
	5.4 Voorzieningen	16
	5.5 Interne kwaliteitszorg	17
	5.6 Resultaten	18
6	Overzicht oordelen visitatiecommissie	20
7	Overzicht oordelen NVAO	21
8	Aanvullende stukken instelling	22
	8.1 Inleiding	22
	8.2 Analyse omtrent de opmerkingen uit het <i>Aanvullend document</i>	22
9	Opmerkingen en bezwaren van instelling	24
	Bijlage I - Aanvullend document Hogeschool Antwerpen	26
	Bijlage II - Proces-verbaal hoorzittingprocedure	59
	Bijlage 1:	64
	Bijlage 2:	65
	Bijlage 3:	68
	Bijlage 4:	73
	Bijlage 5:	79
	Bijlage 6:	86
	Bijlage 7:	95
	Bijlage 8:	115

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van december 2007 heeft de Hogeschool Antwerpen bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (hierna NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de Bachelor in de verpleegkunde (professioneel gerichte bachelor) steunend op een visitatierapport uitgevoerd door de VLHORA. De aanvraag werd door de NVAO ontvangen op 28 december 2007.

Wat de procedurele eisen betreft, heeft de NVAO hierbij vastgesteld:

- dat de visitatiecommissie het door het evaluatieorgaan vastgestelde visitatieprotocol heeft gevolgd;
- dat het door de visitatiecommissie gehanteerde referentiekader de onderwerpen en facetten uit het accreditatiekader bestaande opleidingen van het Accreditatieorgaan omvat, inclusief een domeinspecifieke vertaling, behalve wat de volgorde van de facetten betreft;
- dat de visitatiecommissie de in het accreditatiekader beschreven beslisregels adequaat heeft toegepast;
- dat de gevolgde procedure niet geheel in overeenstemming is met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLHORA als evaluatieorgaan; dat deze onvolkomenheid vooreerst teruggaat op de afwezigheid van een bekrachtigingsbesluit van de Erkenningscommissie; dat echter de visitatiecommissie is samengesteld vóór 31 december 2004; dat bijgevolg conform artikel 93, §3bis, tweede lid, van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen geen bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissie door de Erkenningscommissie vereist is;
- aan de accreditatieaanvraag heeft de Hogeschool Antwerpen, conform artikel 6, 6°, van het NVAO-reglement Vormvereisten, een nota toegevoegd ter aanvulling en bijstelling van het visitatierapport (*Aanvullend document*) – BIJLAGE 1.

Een samenlezing van dit *Aanvullend document* met het visitatierapport leidde tot de vaststelling van een aantal knelpunten in het kader van de zorgvuldigheidstoetsing. Daartoe heeft de NVAO een hoorzittingprocedure in de zin van artikel 59bis van het decreet van 4 april 2003 ingesteld waarbij (vertegenwoordigers van) de visitatiecommissie, de instelling en het evaluatieorgaan mondeling zijn gehoord. De vastgestelde knelpunten hebben betrekking op de opzet van de waarheidscheck en de wijze waarop deze waarheidscheck een invloed heeft gehad op de oordeelsvorming in hoofde van de visitatiecommissie ten aanzien van de onderwerpen 1. Doelstellingen en 6. Resultaten, en hun onderliggende facetten, de specifieke oordelen van de visitatiecommissie voor de facetten 1.1 Niveau en oriëntatie hoger professioneel onderwijs, 1.2 Domeinspecifieke eisen, 6.1 Gerealiseerd niveau en 6.2 Onderwijsrendement en de wijze van beoordeling van de eindwerken. De hoorzittingcommissie heeft vervolgens naar aanleiding van de tijdens de hoorzitting bijkomend aangeleverde informatie advies uitgebracht inhoudende dat de hoorzittingcommissie zich aansluit bij de negatieve beoordeling door de visitatiecommissie.

Op basis van het advies van de hoorzittingcommissie heeft de NVAO besloten om het negatieve eindoordeel van de visitatiecommissie over te nemen.

Wat de inhoudelijke eisen betreft, heeft de NVAO vastgesteld:

- dat het kwaliteitsoordeel van de visitatiecommissie mede gebaseerd is op een vergelijking met verwante andere opleidingen en zo mogelijk met internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- dat het door de visitatiecommissie vastgestelde rapport van het evaluatieorgaan (na de verduidelijkingen zoals geformuleerd in het kader van de hoorzittingprocedure) voldoende evidentie bevat dat de opleiding al dan niet aan de criteria uit het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het rapport behandelt minimaal de zes in dit accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet wordt een oordeel op de vierpuntsschaal gegeven, op basis waarvan per onderwerp een oordeel wordt gegeven. De oordelen worden goed onderbouwd met feiten en analyses. Het rapport wordt afgerond met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- dat het rapport tevens inzicht verschaft in de kwaliteit van de visitatiecommissie (het panel van deskundigen) dat de opleiding heeft gevisiteerd. Daarbij wordt informatie gegeven over de omvang en samenstelling van de visitatiecommissie naar ingebrachte kennis en ervaring, de onafhankelijkheid, de deskundigheid en gezaghebbendheid van de leden.

2 Besluit van de NVAO

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de verpleegkunde (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool Antwerpen.

De NVAO,

Na beraadslaging,

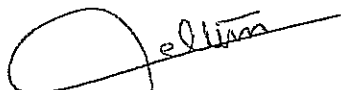
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met negatief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in de verpleegkunde (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool Antwerpen goedgekeurd. De opleiding wordt derhalve niet geaccrediteerd. Het betreft een opleiding met volgende afstudeerrichtingen: Geriatrische verpleegkunde, Kinderverpleegkunde, Psychiatrische verpleegkunde, Sociale verpleegkunde en Ziekenhuisverpleegkunde. De opleiding wordt georganiseerd Antwerpen.

Overeenkomstig artikel 56 van voornoemd decreet van 4 april 2003 heeft dit besluit tot gevolg dat de opleiding vanaf het academiejaar 2009-2010 niet meer kan worden georganiseerd en dat de graad van Bachelor niet meer kan worden uitgereikt, onverminderd de mogelijkheden om bij de Vlaamse Regering een georganiseerd beroep in te stellen (artikel 60quater van het decreet van 4 april 2003) of om een tijdelijke erkenning aan te vragen (artikel 60bis van het decreet van 4 april 2003).

Den Haag, 17 november 2008

Voor de NVAO,



Guy Aelterman
(vicevoorzitter)

3 Inleiding en verantwoording werkwijze

3.1 Inleiding

Bij brief van december 2007 heeft de Hogeschool Antwerpen te Antwerpen bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (hierna NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de Bachelor in de verpleegkunde (professioneel gerichte bachelor). Deze aanvraag werd door de NVAO ontvangen op 28 december 2007.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft de hogeschool Antwerpen een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: VLHORA.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005).

3.2 Evaluatieorgaan en samenstelling visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: VLHORA

Visitatiecommissie:

Voorzitter:

– Luc Rosseel, directeur verpleegkunde H.Hartziekenhuis, Roeselaere

Leden:

- Anne-Mieke Glorieux, verpleegkundig directeur AZ Damiaan, Oostende
- Rudy Heijnen, docent aan de Faculteit Verpleegkunde, Hogeschool Zuyd
- Evelien Depreter, diensthoofd verpleging AZ Siint-Jan, Brugge
- Piet Janssen, onderwijsdeskundige, tot 1999 hoogleraar KU Leuven
- Piet Kelber, student KH Leuven

Secretaris:

- Jan Geens
- Lucia Van Hoof

3.3 Werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De visitatie van de opleiding Verpleegkunde van de Arteveldehogeschool gebeurde conform de werkwijze zoals die is vastgelegd in de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR-VLHORA, februari 2005*.

Voor de beschrijving van de werkwijze van de visitatiecommissie worden vier fasen onderscheiden:

- Fase 1 : installatie,
- Fase 2 : voorbereiding,
- Fase 3 : visitatiebezoek,
- Fase 4 : schriftelijke rapportering.

Fase 1: installatie

Op 18 februari 2005 werd de commissie officieel geïnstalleerd.

De installatievergadering stond in het kader van een kennismaking, een gedetailleerde bespreking van het visitatieproces aan de hand van de Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR-VLHORA, februari 2005 en een toelichting van het ontwerp domeinspecifieke referentiekader. Tevens werd een aantal praktische afspraken gemaakt, onder meer betreffende het bezoekschema, de bezoekdagen en de te lezen eindwerken en/of stageverslagen.

Fase 2: voorbereiding

De visitatiecommissie heeft een domeinspecifiek referentiekader voor de opleiding opgesteld en aan de opleidingen bezorgd.

De commissie heeft vastgesteld dat het zelfevaluatie-rapport en de bijlagen een voldoende basis vormden voor het visitatiebezoek. Elk commissielid heeft het zelfevaluatie-rapport en de bijlagen bestudeerd, de geselecteerde eindwerken gelezen en haar argumenten, vragen en voorlopig oordeel vastgelegd in een checklist, waarvan de secretaris een synthese heeft gemaakt. De synthese werd door de commissieleden uitvoerig besproken en beargumenteerd. Op basis van de bespreking en de door de commissieleden opgestuurde vragenlijsten inventariseerde de secretaris kernpunten en prioriteiten voor de gesprekken en het materialenonderzoek bij de visitatie.

Fase 3: visitatiebezoek

De VLHORA heeft een bezoekschema ontwikkeld dat desgevallend aangepast werd aan de specifieke situatie van de opleiding verpleegkunde van de Hogeschool Antwerpen. Het visitatiebezoek vond plaats op 9, 10 en 11 mei 2005 en de Waarheidscheck op 19 december 2006. Tijdens de visitatie werd gesproken met (een representatieve) vertegenwoordiging van alle geledingen die bij de opleiding betrokken zijn. Tijdens de visitatie werd bijkomend informatie-materiaal bestudeerd en werd een bezoek gebracht aan de instelling met het oog op de beoordeling van de accommodaties en de voorzieningen voor de studenten. Tijdens de visitatie werd voor de verdere bevraging gebruik gemaakt van de synthese van de checklist en van de vragenlijsten.

Binnen het bezoekprogramma werd een aantal overlegmomenten voor de commissieleden voorzien om de bevindingen uit te wisselen en te komen tot gezamenlijke en meer definitieve (tussen)oordelen. Na de gesprekken met de vertegenwoordigers van de opleiding hebben de visitatieleden hun definitief (tussen)oordeel per facet en per onderwerp gegeven.

Op het einde van het visitatiebezoek heeft de voorzitter een korte mondelinge rapportering gegeven van de ervaringen en bevindingen van de commissie, zonder expliciete en inhoudelijk waarderende oordelen uit te spreken.

Fase 4: schriftelijke rapportering

De secretaris heeft in samenspraak met de voorzitter en de commissieleden, op basis van het zelfevaluatie-rapport, de checklisten en de motiveringen het ontwerp opleidingsrapport opgesteld. Het ontwerp-rapport geeft per onderwerp en per facet het oordeel en de motivering van de commissie weer. Daarnaast werden - waar wenselijk en/of noodzakelijk - aandachtspunten en eventuele aanbevelingen voor verbetering geformuleerd.

Het ontwerp opleidingsrapport werd aan de hogeschool gezonden voor een reactie medio juli 2006. De reactie van de opleiding op het ontwerp opleidingsrapport werd door de commissie in een slotvergadering besproken.

Tevens stelde de commissie een vergelijkend gedeelte op waarin de belangrijkste conclusies en aanbevelingen van de visitatie vergelijkenderwijs worden weergegeven. In een aantal gevallen leidde de reactie van de opleiding tot een aanvullend bezoek door (een afvaardiging van) de visitatiecommissie om de aangeleverde nieuwe informatie verder te verifiëren. De resultaten van het aanvullende bezoek aan de betrokken opleiding werden door de voltallige commissie besproken.

Het vergelijkende deel werd samen met het antwoord van de visitatiecommissie op de reacties van de opleidingen en het definitieve opleidingsrapport aan de hogescholen toegezonden medio januari 2007.

Het vergelijkende deel en de opleidingsrapporten werden samengebracht in het voorliggende visitatierapport van de professioneel gerichte bacheloropleiding Verpleegkunde, dat op 9 februari 2007 gepubliceerd werd.

Oordeelsvorming

De commissie heeft vooreerst een oordeel per facet vastgelegd. Daarna heeft de commissie een oordeel per onderwerp vastgelegd op basis van de oordelen van de facetten die van het onderwerp deel uitmaken.

In de oordelen per onderwerp wordt steeds een overzicht gegeven van de oordelen per facet. In geval van een compensatie van facetten, wordt het oordeel op onderwerpniveau gevolgd door een motivering en aangevuld met de weging die de commissie hanteerde in de oordeelsvorming op onderwerpniveau. In de overige gevallen wordt voor de motivering van het oordeel op onderwerpniveau verwezen naar de (uitgebreide) argumentatie bij de facetten. De oordelen per facet en per onderwerp hebben betrekking op alle locaties, afstudeerichtingen en varianten; daar waar er een onderscheid in het oordeel per afstudeerichting en/of locatie en/of variant nodig is, wordt dit aangegeven in het rapport. Bij de oordeelsvorming en de weging speelden de beslissingsregels zoals die door de VLHORA in de handleiding zijn geformuleerd een belangrijke rol. Tevens is bij de beoordeling rekening gehouden met accenten die de opleiding eventueel zelf legt, het domeinspecifiek referentiekader en de benchmarking ten opzichte van de overige opleidingen Verpleegkunde.

Globale werkwijze van de visitatiecommissie

De commissie geeft op basis van de zelfevaluatie van de opleiding en door middel van ter plaatse te voeren gesprekken:

- een oordeel over de zes onderwerpen uit het accreditatiekader;
- een integraal oordeel over de opleiding;
- suggesties om waar mogelijk te komen tot kwaliteitsverbetering.

3.4 Totstandkoming domeinspecifiek referentiekader

Op grond van de door de VLHORA ontwikkelde procedure is door de visitatiecommissie een

domeinspecifiek referentiekader ontwikkeld dat gebruikt wordt bij de beoordeling van opleidingen Verpleegkunde. Dit domeinspecifiek referentiekader is voorafgaand aan de visitatie aan de opleiding ter beschikking gesteld.

Bij de beoordeling van het onderwijs in de verpleegkunde heeft de commissie de eigenheid van de opleiding en de diversiteit van de betrokken instelling gerespecteerd. In de eerste plaats is nagegaan of elke opleiding erin slaagt haar eigen doelstellingen te realiseren; dit zowel inhoudelijk als procesmatig. Tevens is geverifieerd of de opleiding aan een aantal

minimumeisen voldoet, die aan de opleiding worden gesteld vanuit het vakgebied en/of de relevante beroepspraktijk.

Het ontwikkelde domeinspecifieke referentiekader kende als input de referentiekaders van de betrokken opleidingen, een aantal wettelijke bronnen, een aantal brondocumenten onderschreven door het werkveld en een drietal internationale referentiekaders (pag. 15/16 van het visitatierapport). In dit verband zijn door de commissie domeinspecifieke competenties geformuleerd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gemeenschappelijke domeinspecifieke competenties en opleidingsgebonden domeinspecifieke competenties (pag. 16 – 18 van het visitatierapport). Tevens wordt een aantal ontwikkelingen, trends en internationale vergelijkingen geëxpliciteerd die bij de typering, evolutie en uitwerking van deze competenties in beschouwing zijn genomen (pag. 18 en 19 van het visitatierapport).

3.5 Overwegingen NVAO omtrent werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO heeft vastgesteld dat:

- geen bekrachtigingsbesluit van de Erkenningscommissie voorhanden is; dat echter de visitatiecommissie is samengesteld vóór 31 december 2004; dat bijgevolg conform artikel 93, §3bis, tweede lid, van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen geen bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissie door de Erkenningscommissie vereist is;
- het evaluatieorgaan overtuigend heeft aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;
- de commissie die de opleiding heeft beoordeeld uit zes leden bestond inclusief een student. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder CV's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte in voldoende mate de gehele breedte van de opleiding

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en overeenkomstig het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- in het rapport verklaart de commissie dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was;
- het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat het panel adequaat heeft gewerkt;
- de commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en overeenkomstig een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Er is daarbij aangesloten bij:

- eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het domein worden gesteld;
- kaders gehanteerd bij eerdere visitaties;
- internationale referentie kaders;
- het Beroepsprofiel Nationale Raad voor Verpleegkunde 1998;
- het Beroepsprofiel verpleegkunde van de VLOR;
- het referentiekader aangereikt door de opleiding;
- wettelijke eisen voor het beroep van verpleegkundige.

De NVAO heeft verder vastgesteld dat:

- een samenlezing van het *Aanvullend document* met het visitatierapport leidde tot de vaststelling van een aantal knelpunten in het kader van de zorgvuldigheidstoetsing. De vastgestelde knelpunten hebben betrekking op de opzet van de waarheidscheck en de wijze waarop deze waarheidscheck een invloed heeft gehad op de oordeelsvorming in hoofde van de visitatiecommissie ten aanzien van de onderwerpen 1. Doelstellingen en 6. Resultaten, en hun onderliggende facetten, de specifieke oordelen van de visitatiecommissie voor de facetten 1.1 Niveau en oriëntatie hoger professioneel onderwijs, 1.2 Domeinspecifieke eisen, 6.1 Gerealiseerd niveau en 6.2 Onderwijsrendement en de wijze van beoordeling van de eindwerken. Daartoe is een hoorzittingprocedure ingesteld waarbij (vertegenwoordigers van) de visitatiecommissie, de instelling en het evaluatieorgaan mondeling zijn gehoord. De hoorzittingcommissie heeft vervolgens naar aanleiding van de tijdens de hoorzitting bijkomend aangeleverde informatie advies uitgebracht inhoudende dat de hoorzittingcommissie zich aansluit bij de negatieve beoordeling door de visitatiecommissie. Op basis van het advies van de hoorzittingcommissie heeft de NVAO besloten om het negatieve eindoordeel van de visitatiecommissie over te nemen;
- de werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de Bachelor in de verpleegkunde (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool Antwerpen zorgvuldig en gedegen is geweest. De gevolgde werkwijze en procedure alsmede geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- de commissie haar oordeel heeft opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het visitatieprotocol en de daarbij behorende beslisregels heeft gevolgd. Op het niveau van de facetten zijn de analyses van de commissie (na de verduidelijkingen zoals geformuleerd in het kader van de hoorzittingprocedure) duidelijk en consistent, en leiden tot heldere conclusies. Op het niveau van de onderwerpen zijn de oordelen over de facetten op juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies (eveneens aangevuld met de verduidelijkende verklaringen uit de hoorzittingprocedure);
- de commissie hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader heeft vastgesteld;
- het kwaliteitsoordeel bij de toetsing mede gebaseerd is op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het verpleegkundige domein;
- de commissie in haar advies een aantal kritische kanttekeningen heeft opgenomen. De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding.
- de visitatiecommissie in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport formuleert.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd

4 Beschrijving van de opleiding

Administratieve gegevens betreffende de instelling en de opleiding¹

- instelling: Hogeschool Antwerpen
- aard instelling: ambtshalve geregistreerde instelling
- vestiging: Antwerpen
- graad en kwalificatie: Bachelor in de verpleegkunde
- niveau en oriëntatie: professioneel gerichte bacheloropleiding
- de studieomvang: 180 studiepunten (ECTS)
- afstudeerrichtingen:
 - Kinderverpleegkunde
 - Geriatrische verpleegkunde
 - Psychiatrische verpleegkunde
 - Sociale verpleegkunde
 - Ziekenhuisverpleegkunde

- de onderwijstaal: Nederlands
- het studiegebied: Gezondheidszorg
- aard van de aanvraag: Accreditatie

5 Beoordeling per onderwerp en facet

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- het accreditatierapport omvat een beoordeling per onderwerp en per facet²;
- de NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'³;
- een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- de NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan⁴.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport en zoals schriftelijk en mondeling verduidelijkt in het kader van de hoorzittingprocedure. Inzonderheid onderstreept de NVAO de oordelen van de commissie volgens dewelke het werken met competenties duidelijk nog niet is ingebed in de opleiding. De algemene competenties zijn ook onvoldoende duidelijk afgelijnd. Evenmin is uitgeklaard welke de eindcompetenties zijn en op welke wijze zij doorheen de drie opeenvolgende opleidingsjaren op systematische wijze zullen ontwikkeld worden (uitgezonderd bij de stage).

Tijdens de hoorzitting heeft de commissie nog verduidelijkt dat zij tijdens de waarheidscheck voorgaande bevindingen niet heeft kunnen bijstellen (cfr. PV hoorzitting – BIJLAGE 2).

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport en zoals schriftelijk en mondeling verduidelijkt in het kader van de hoorzittingprocedure. Inzonderheid erkent de NVAO de visie van de commissie volgens dewelke er sprake is van een onvoldoende integratie van het domeinspecifieke referentiekader binnen het geheel van het actueel werkzame opleidingsgebeuren, waarin nog meerdere aspecten te eng in het teken staan van het werkveld. Ook de wetenschappelijke en

² Art.7 en 8 van het reglement 'tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

³ Accreditatiekader en art. 59&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

⁴ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

internationale dimensies binnen het functioneren van de verpleegkundige zijn nog onvoldoende uitgewerkt. De nadruk van de opleiding ligt in de praktijk te weinig op wetenschappelijke bewijsvoering (evidence based practice), maar op informele contacten met het praktijkveld door de stagebegeleiders die tevens praktijklector zijn.

In het kader van de hoorzittingprocedure heeft de commissie nog verduidelijkt dat zij tijdens de visitatie verwarring heeft vastgesteld omtrent het begrip domeinspecifiek referentiekader. De commissie heeft tevens benadrukt dat zij, waar nodig, tijdens de gevoerde gesprekken onder verschillende bewoordingen de inhoud van het begrip domeinspecifiek referentie-kader steeds heeft toegelicht.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: Doelstellingen opleiding:

De visitatiecommissie constateert dat het domeinspecifieke kader van de opleiding zich niet kan situeren in dat van de VLHORA, zoals voorafgaand aan de bezoeken ontwikkeld door de visitatiecommissie op basis van de door de opleidingen Verpleegkunde aangereikte kaders. In het zelfevaluatie-rapport wordt wel de wijze van de totstandkoming van de doelstellingen en competenties beschreven maar deze zijn er inhoudelijk niet in vermeld. Wel zijn de doelstellingen en competenties in het bachelorboek opgenomen, zij het weinig overzichtelijk en zeer formeel.

Hoewel het competentiegericht leren sterk - maar onduidelijk - wordt benadrukt in het zelfevaluatie-rapport, blijkt uit de gesprekken dat van competentiegericht leren in het onderwijs weinig terug te vinden is in de realiteit van de opleiding.

Een duidelijke samenhang tussen de geëxpliciteerde onderwijsvisie en het eigenlijke onderwijs ontbreekt. De commissie stelt vast dat de algemene competenties onvoldoende duidelijk zijn afgelijnd terwijl evenmin is uitgeklaard welke de eindcompetenties zijn en op welke wijze zij doorheen de drie opeenvolgende opleidingsjaren op systematische wijze ontwikkeld zullen worden. Een uitzondering op voorgaande vaststellingen vormt de stagegids, die wel een duidelijk overzicht geeft van de doelstellingen voor de diverse fasen van de opleiding en die goed opgesplitst is per rubriek.

Het competentiegericht onderwijs wordt nog niet echt gedragen door de docenten en de doelstellingen van de opleiding zijn in de praktijk nog niet aangepast aan de omvorming van de gegradueerde verpleegkundige tot bachelor in de Verpleegkunde.

De studenten hebben geen voeling met competentiegericht onderwijs en competentie-gerichte onderwijsvormen. De gerichtheid van de doelstellingen op zowel de algemene als op de beroepsgerichte en beroepsspecifieke competenties wordt niet aangetoond; het blijft bij goed bedoelde intenties van gemotiveerde mensen, die echter door een gebrek aan organisatorische en inhoudelijke ondersteuning er niet in slagen het competentiegerichte terdege uit te bouwen, te laten doordringen en te integreren bij alle docenten en studenten. De commissie constateert dat de beschrijving van de domeinspecifieke eisen in het zelfevaluatie-rapport zeer weinig verwijzingen naar de gehanteerde *input* bevat.

De beroepsspecifieke attitudes van het opleidingsprofiel zijn goed uitgeschreven en sluiten behoorlijk aan bij het domeinspecifieke referentiekader dat de commissie als uitgangsdokument gebruikt. Naar het oordeel van de commissie komt 'evidence based nursing' nog veel te beperkt aan bod en worden er te weinig inspanningen geleverd om de studenten op de hoogte te brengen van recente wetenschappelijk onderbouwde ontwikkelingen in het verpleegkundige vakdomein. Tenslotte is de commissie van mening dat de eindkwalificaties aan een te beperkt beroepenveld worden getoetst.

De visitatiecommissie stelt dat de opleiding voor dit onderwerp niet voldoet aan de basiskwaliteit.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'onvoldoende' voor het onderwerp: doelstellingen opleiding

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen als **onvoldoende**

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.9. Masterproef NVT

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: Programma:

De visitatiecommissie stelt vast dat hetgeen op dit moment en binnen de geschetste context functioneert, getuigt van kwaliteit. Het programma is een voldoende concretisering van de huidige eindkwalificaties, waarbij de commissie verwijst naar de facetten 1.1 en 1.2 die bijgestuurd dienen te worden. Naar het oordeel van de commissie is de integratie van kennis en vaardigheden - noodzakelijk in competentiegericht opleiden - nog onvoldoende aanwezig in het programma. Wel is met het bachelorboek verpleegkunde een degelijke aanzet gegeven om de doelstellingen van de opleiding te vertalen naar het programma. De opleiding heeft veel en goed gestructureerd contact met verpleegkundigen op de werkvloer waardoor de afstemming en het niveau zoals gezien vanuit de praktijk, goed zijn. Echter daardoor blijft de inhoud van het programma al te sterk, en dus te eng, gericht op die huidige realiteit van de praktijk in de stageverlenende instellingen.

Het programma is voldoende professioneel en vooral praktijkgericht en sluit zeer nauw aan bij de actuele beroepspraktijk. De commissie stelt vast dat de kennisontwikkeling over het algemeen zeer goed is. Het lopende programma vertoont voldoende samenhang en is voldoende logisch opgebouwd. Aan de integratie van theorie en praktijk, aan de multidisciplinaire benaderingen en aan de door de opleiding vooropgestelde holistische visie dient sterker en meer concrete aandacht te worden besteed.

De opleiding bewaakt de studieomvang met voldoende zorg en de afstemming tussen de vormgeving en de inhoud van het programma voldoet globaal. In het eerste jaar van de vernieuwde bacheloropleiding is al geëxperimenteerd met nieuwe werkvormen en wordt ook

gericht bijgestuurd. De huidige examen- en beoordelingsvormen sluiten goed aan bij de huidige werkvormen en zijn vrij theoretisch. De studenten ervaren geen problemen bij de beoordelingen en het examenreglement en de -regeling voor de studenten blijken vrij duidelijk en transparant te zijn.

De visitatiecommissie stelt dat de opleiding voor dit onderwerp voldoet aan de basiskwaliteit.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Programma

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als voldoende.

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: personeel.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding beschikt over deskundig en gemotiveerd onderwijzend, technisch, administratief, en organisatorisch personeel om het programma volwaardig te realiseren. De personeelsbezetting lijkt voldoende hoewel de personeelsleden een te grote werkbelasting ervaren. Hoewel in het zelfevaluatie rapport melding gemaakt wordt van een degelijk uitgewerkt personeelsbeleid wordt het functioneren van de personeelsleden eerder op toevallige wijze geëvalueerd en wordt feedback over het

eigen handelen niet systematisch gegeven. De commissie constateert dat professionalisering en deskundigheidsvorming mogelijk zijn. Er wordt geen specifiek professionaliseringsbeleid gevoerd. Aan kritische zelfreflectie wordt te weinig gedaan. De leeftijdspiramide toont aan dat het lectorenkorps aan het verouderen is. Het is moeilijk hoogte te krijgen van de impact van de internationale contacten bij deze opleiding

De visitatiecommissie stelt dat de opleiding voor dit onderwerp voldoet aan de basiskwaliteit.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Inzet personeel

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als voldoende.

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie

zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: Voorzieningen.

De visitatiecommissie constateert voor wat betreft de voorzieningen dat de beschikbare ruimtes optimaal benut worden om er een aangename leer- en werkomgeving te creëren. De leslokalen en het *skillslab* zijn goed uitgerust. Er staat in ruime mate recent didactisch materiaal voor zelfstudie ter beschikking van de studenten. De commissie stelt vast dat de materiële voorzieningen om onderwijsvernieuwing te kunnen bewerkstelligen aanwezig zijn. Het mediatheekbeleid is doelgericht en gebruiksvriendelijk ontwikkeld en uitgevoerd. De collectie beantwoordt aan duidelijk vooropgestelde criteria en is gericht op actuele vakliteratuur.

De visitatiecommissie constateert voor wat betreft de studiebegeleiding dat deze getuigt van een gedegen uitbouw in haar facetten van eerste, tweede en derde lijn en dat de studenten tevreden zijn. Er worden inspanningen geleverd worden om een netwerk van steunpunten uit te bouwen dat steeds toegankelijk is voor de studenten. De studenten voelen zich zeer sterk ondersteund tijdens hun opleiding. De ombudswerking is goed en er is aandacht voor feedback. De commissie stelt vast dat voor de begeleiding van studenten bij internationale uitwisseling geen criteria gebruikt worden.

De visitatiecommissie stelt dat de opleiding voor dit onderwerp voldoet aan de basiskwaliteit.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Voorzieningen

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als voldoende.

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg.

De visitatiecommissie constateert dat de Hogeschool Antwerpen beschikt over een duidelijke kwaliteitsstructuur met een goed uitgeschreven sterkte-zwakte analyse waarbij

de medewerkers, studenten, alumni en het beroepenveld, betrokken worden en hun inbreng hebben. Er is sprake van een aantoonbare en gestructureerde aanzet tot verbeteracties, zodat de kwaliteit structureel en permanent kan bewaakt worden. De commissie stelt vast dat een lovenswaardige aanzet voor kwaliteitszorg aanwezig is. De praktische uitwerking start traag op en concreet aantoonbare verbetermaatregelen laten nog op zich wachten.

De studenten kunnen vertegenwoordigd zijn in de meeste, ook de hoogste, geledingen van de adviesgevende en uitvoerende organen en dit zowel centraal, departementaal als opleidingsgebonden. De verbondenheid met de voornaamste stageorden zo sterk is dat dit beroepenveld te vaak als norm wordt genomen, zonder echter de noodzakelijke pedagogische en professionele afstand te bewaren die wordt vereist van een opleidingsinstelling.

De visitatiecommissie stelt dat de opleiding voor dit onderwerp voldoet aan de basiskwaliteit.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Interne kwaliteitszorg

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**.

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport en zoals schriftelijk en mondeling verduidelijkt in het kader van de hoorzittingprocedure. Inzonderheid onderstreept de NVAO de bevindingen van de visitatiecommissie volgens dewelke elke verankering van wat wordt bereikt binnen nog vast te stellen competenties (zie facetten 1.1 en 1.2) ontbreekt. Ook de studenten geven aan dat de doelstellingen die de opleiding vooropstelt, niet echt worden bereikt. Omdat wat als doelstelling wordt aangewend niet geformuleerd is vanuit een algemeen, gemeenschappelijk gedragen domeinspecifiek referentiekader, is het onmogelijk om het gerealiseerd niveau als voldoende te beoordelen. Wat de opleiding aan doelstellingen vooropstelt voldoet daarom niet.

Ook stelde de commissie vast dat de eindwerken niet het niveau weerspiegelen van een hoger onderwijs verpleegkundige, die zelf denkt en handelt vanuit een heldere visie op de kernverantwoordelijkheden van de verpleegkundige en die zich in eigen werk baseert op wetenschappelijke inzichten vanuit een internationale dimensie. In het kader van de hoorzittingprocedure bevestigde de commissie dat zij voorafgaand aan het visitatiebezoek geen eindwerken heeft opgevraagd. Evenwel hebben de commissieleden tijdens het visitatiebezoek voldoende eindwerken kunnen inkijken, beoordelen en hun wederzijdse vaststellingen daaromtrent uitwisselen om tot een onderbouwd oordeel aangaande de eindwerken te komen.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport en zoals schriftelijk

en mondeling verduidelijkt in het kader van de hoorzittingprocedure. Inzonderheid benadrukt de NVAO de vaststelling van de commissie volgens dewelke de opleiding niet met streefcijfers werkt. Over het onderwijsrendement ontbreken tal van noodzakelijke gegevens die nodig zijn om ter zake een goed management te realiseren.

In het kader van de hoorzittingprocedure is tevens uitgeklaard dat de visitatiecommissie kennis heeft kunnen nemen van alle beschikbare cijfergegevens (cfr. PV hoorzitting – BIJLAGE 2).

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: Resultaten.

De visitatiecommissie constateert vooreerst dat over het onderwijsrendement tal van noodzakelijke gegevens ontbreken die nodig zijn om een goed management te realiseren binnen het departement. In aansluiting daarbij stelt de visitatiecommissie vast dat elke verankering van wat wordt bereikt binnen in feite nog voorop te stellen competenties, zie facet 1.1 en 1.2, vooralsnog ontbreekt. De commissie stelt vast dat wat als doelstellingen wordt aangewend, niet geformuleerd is vanuit een algemeen, gemeenschappelijk gedragen domeinspecifiek referentiekader. De opleiding maakt nergens zelf hard in welke mate zij haar doelstellingen bereikt. De studenten hebben weinig kennis van wetenschappelijk onderzoek. De opleiding beschouwt het te beperkte werkveld al te sterk als richtinggevend.

Afgestudeerden en werkgevers geven aan tevreden te zijn over het bij afstuderen gerealiseerde niveau.

De commissie constateert dat de opleiding zich vooralsnog te weinig differentieert van het lager gekwalificeerde opleidingstraject in de verpleegkunde en dat het tewerkstellingsprofiel van de afgestudeerden niet echt gekend is. De afgestudeerden voelden zich niet altijd goed voorbereid op de eigen gedragsrealiteit als werkende verpleegkundige.

Het internationaliseringproces komt binnen de thans bestaande opleidingscontext te traag op gang. Er is geen beleid uitgewerkt met betrekking tot het onderwijsrendement.

De commissie stelt vast dat nuttige cijfers voor de opvolging van in-, door- en uitstroom van studenten ofwel niet aanwezig zijn, ofwel niet geanalyseerd worden. Er is geen visie op de studie-uitval of het niet-slagen in de opleiding. De beleidsverantwoordelijken stellen zelf voorlopig geen behoefte te hebben aan deze gegevens en dit roept bij de commissie vragen op. Bijgevolg stelt de visitatiecommissie dat de opleiding voor dit onderwerp niet voldoet aan de vereiste basiskwaliteit.

De visitatiecommissie stelt dat de opleiding voor dit onderwerp niet voldoet aan de basiskwaliteit.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'onvoldoende' voor het onderwerp: Resultaten

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als onvoldoende.

6 Overzicht oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	facet	oordeel
1 Doelstellingen	O	1.1 niveau en oriëntatie	O
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	O
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef ⁵	nvt
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	O	6.1 gerealiseerd niveau	O
		6.2 onderwijsrendement	O

Eindoordeel van de visitatiecommissie: negatief

⁵ Enkel voor masteropleidingen

7 Overzicht oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	O
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	O

(O = onvoldoende, V = voldoende)

Eindoordeel van de NVAO: negatief

8 Aanvullende stukken instelling

8.1 Inleiding

De Hogeschool Antwerpen heeft bij de accreditatieaanvraag een *Aanvullend document* gevoegd (Bijlage 1).

In wat volgt toont de NVAO aan op welke wijze zij de elementen uit het *Aanvullend document* heeft kunnen betrekken in haar besluitvorming.

8.2 Analyse omtrent de opmerkingen uit het *Aanvullend document*

a) De aangeleverde verbetertrajecten inzake competenties, programma en gerealiseerd niveau in het *Aanvullend document*

Deze aanvullingen hebben betrekking op verbeteringen die de opleiding na de visitatie heeft ontwikkeld (mogelijks niet uitsluitend maar toch minstens gedeeltelijk) op basis van de aanbevelingen van de visitatiecommissie.

Artikel 59, §1, van het Structuurdecreet van 4 april 2003 stelt dat een accreditatie wordt verleend "wanneer het *Accreditatieorgaan op basis van de in artikel 57bis, §2, bedoelde gepubliceerde externe beoordeling in redelijkheid meent te kunnen besluiten dat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn*". Aldus zal het visitatierapport steeds de principiële grondslag en het raamwerk vormen voor de accreditatiebeslissing van de NVAO. Het ligt dientengevolge niet binnen de bevoegdheid van de NVAO om eigenstandige onderzoeksopdrachten door te voeren welke geheel of ten dele in de plaats zou komen van het visitatierapport.

Het komt de instelling conform artikel 6.6 van het Reglement Vormvereisten én daarbij aansluitend vn. 3 op pg. 7 van de Handleiding Accreditatie Vlaamse Gemeenschap weliswaar toe om technische opmerkingen of verduidelijkende aanvullingen bij het visitatierapport over te maken, doch voornoemd artikel 59, §1, van het Structuurdecreet houdt noodzakelijkerwijs in dat deze opmerkingen of aanvullingen, wanneer zij betrekking hebben op remediërende maatregelen die werden genomen ten gevolge van het visitatierapport, slechts in aanmerking kunnen worden genomen wanneer de afstemming van deze remediëringen op de opmerkingen uit het visitatierapport evident zijn voor een normaal zorgvuldig beoordelaar en het extra materiaal daarenboven niet noopt tot bijkomende onderzoeksdaten.

De in de aanvullingen vermelde verbetertrajecten zijn geenszins van die aard dat zij door een normaal zorgvuldig beoordelaar als een evidente oplossing voor de in het visitatierapport aangekaarte probleempunten kan worden gezien, zonder dat daartoe een feitelijk onderzoek ten gronde nodig is. Integendeel zou het getuigen van een zekere onzorgvuldigheid vanwege de NVAO om dergelijke fundamentele ingrepen zonder bijkomende onderzoeksdaten eigenstandig te beoordelen.

De NVAO stelt evenwel vast dat de opleiding de aanbevelingen van de visitatiecommissie inzake de competenties, het programma en het gerealiseerd niveau ernstig ter harte neemt. Toch kunnen de verbetertrajecten in het *Aanvullend document* van de Hogeschool

Antwerpen om voornoemde redenen rechtens niet in aanmerking worden genomen bij de opmaak van voorliggend accreditatierapport.

b) Een aantal kritieken ten aanzien van het visitatierapport

Naast voorgaande verbetertrajecten werd door de instelling eveneens een aantal kritieken geuit ten aanzien van het visitatierapport. De bedoelde kritieken gaan terug op de als onvoldoende beoordeelde facetten 1.1, 1.2, 6.1 en 6.2 en zijn door de NVAO opgenomen in het kader van de hoorzittingprocedure (cfr. PV – BIJLAGE 2 – brief met vraagstellingen aan de visitatiecommissie). Immers leidde een samenlezing van de bedoelde zorgpunten uit het *Aanvullend document* met het visitatierapport tot de vaststelling van een aantal kneipunten in het kader van de zorgvuldigheidstoetsing. Hieromtrent oordeelde de NVAO dat het nuttig ware om één en ander voor te leggen aan de visitatiecommissie in het kader van een hoorzittingprocedure, zoals voorzien in artikel 59bis van het decreet van 4 april 2003.

Als bijlage 2 bij voorliggend visitatierapport werd het proces-verbaal (met verslag van de hoorzitting) gevoegd met betrekking tot de georganiseerde hoorzittingprocedure. De uiteindelijke conclusie zoals opgesteld door de hoorzittingcommissie werd overgemaakt aan de NVAO die deze heeft verwerkt in haar accreditatiebeslissing.

c) Zorgpunt inzake de problematische communicatie m.b.t. de afbouw van de opleiding op de campus Mechelen.

Tot slot heeft de instelling in het *Aanvullend document* aangegeven dat de visitatiecommissie niet op de hoogte was van de afbouw van de opleiding Verpleegkunde op de campus Mechelen. Nochtans was dit volgens de Hogeschool Antwerpen formeel gesignaleerd aan de VLHORA. De instelling meent dat *"deze onzorgvuldige opvolging van de communicatie tussen de Hogeschool Antwerpen en VLHORA (...) niet bevorderlijk (is) voor het klimaat waarin deze visitatie plaatsheeft. Ten eerste start de commissie met een beeld van vermeende nonchalance van de kant van de hogeschool en van de opleiding. Ten tweede ondermijnt deze nonchalante communicatie tussen VLHORA en de visitatiecommissie het vertrouwen dat de hogeschool moet stellen in het visitatieproces"*. Het visitatierapport geeft nergens blijk van dergelijke negatieve indrukken in hoofde van de visitatiecommissie. De commissie heeft het integendeel zelfs nodig/nuttig geacht om expliciet te vermelden dat de informatie omtrent de afbouw van de opleiding op de campus Mechelen weliswaar schriftelijk aan de VLHORA is meegedeeld, maar dat deze informatie de visitatiecommissie zelf niet heeft bereikt. Dit toont aan dat de commissie vertrouwen heeft in de goede trouw van de opleiding. Ook tijdens de hoorzitting heeft de visitatiecommissie voornoemde indrukken van de instelling op geen enkele wijze bevestigd. De NVAO acht het aangekaarte zorgpunt dan ook als niet gegrond.

9 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

De instelling heeft geen bezwaren en/of opmerkingen geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

nederlands- vlaamse accreditatie organisatie

Het accreditierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Bachelor in de verpleegkunde (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool Antwerpen uitgevoerd door VLHORA.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer # 2651